

Redovisning av fördelning av medel från Allmänna arvsfonden under budgetåret 2009

Sammanfattning

I betänkandet behandlas regeringens skrivelse 2009/10:145 Redovisning av fördelning av medel från Allmänna arvsfonden under budgetåret 2009.

Ingen motion har väckts med anledning av skrivelsen.

Utskottet anser att skrivelsen bör läggas till handlingarna.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Skrivelsens huvudsakliga innehåll	4
Utskottets överväganden	5
Fördelning av medel från Allmänna arvsfonden	5
Skrivelsen	5
Utskottets ställningstagande	8
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	9
Skrivelsen	9

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Fördelning av medel från Allmänna arvsfonden

Riksdagen lägger skrivelse 2009/10:145 till handlingarna.

Stockholm den 9 november 2010

På socialutskottets vägnar

Kenneth Johansson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Kenneth Johansson (C), Lena Hallengren (S), Mats Gerdau (M), Jan R Andersson (M), Christer Engelhardt (S), Margareta B Kjellin (M), Ann Arleklo (S), Isabella Jernbeck (M), Lennart Axelsson (S), Barbro Westerholm (FP), Catharina Bråkenhielm (S), Gunnar Sandberg (S), Anders W Jonsson (C), Agneta Luttröpp (MP), Anders Andersson (KD), Per Ramhorn (SD) och Eva Olofsson (V).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Utskottet behandlar i betänkandet regeringens skrivelse 2009/10:145 Redovisning av fördelning av medel från Allmänna arvsfonden under budgetåret 2009.

Ingen motion har väckts med anledning av skrivelsen.

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

I skrivelsen lämnas en redogörelse för förvaltningen av Allmänna arvsfonden och en redovisning av hur Arvsfondsdelegationen fördelat medel under 2009. Vidare redogör regeringen för sin bedömning av Arvsfondsdelegationens utveckling och verksamhet samt analyserar fördelningen av stöd inom de olika verksamhetsområdena. Slutligen anges sådana områden som enligt regeringens mening bör prioriteras vid kommande fördelning av stöd ur Allmänna arvsfonden.

Utskottets överväganden

Fördelning av medel från Allmänna arvsfonden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger skrivelse 2009/10:145 till handlingarna.

Skrivelsen

Inledning

Allmänna arvsfonden har till ändamål att främja verksamhet av ideell karaktär till förmån för barn, ungdomar och personer med funktionshinder. Närmare bestämmelser om Allmänna arvsfonden finns i lagen (1994:243) om Allmänna arvsfonden.

Arvsfondsdelegationen, som är en fristående s.k. nämndmyndighet, beslutar om fördelning av stöd ur Allmänna arvsfonden. Delegationen ska ha en samlad strategi för uppföljning och utvärdering av beviljade stöd samt informera allmänheten om arvsfondens ändamål och fondmedlens användningsområde. Arvsfondsdelegationens kanslifunktion var under året placerad inom Regeringskansliet, men är fr.o.m. den 1 januari 2010 placerad inom Kammarkollegiet.

Regeringen redovisar årligen förvaltningen av fonden och fördelningen av stöd ur fonden till riksdagen. Regeringen anger även inriktning och prioriteringar för delegationens verksamhet.

Allmänna arvsfondens förvaltning

Allmänna arvsfonden förvaltas av Kammarkollegiet som en särskild fond. Enligt skrivelsen uppgick fondens bokförda värde den 31 december 2009 till 2 578 miljoner kronor och marknadsvärdet till 4 526 miljoner kronor. Fondens tillgångar är placerade i andelar i Kammarkollegiets aktie-, aktieindex- och räntekonsortier. Under året har fonden tillförts 616,1 (556,6¹) miljoner kronor från influtna arvsmedel och avkastning från kapitalförvaltningen. Utbetalningar av stöd för att främja ändamål och för administration av fonden har gjorts med 484,9 (380,7²) miljoner kronor.

Fördelning av stöd ur Allmänna arvsfonden

Handläggning av ärenden om stöd ur Allmänna arvsfonden regleras i lagen (1994:243) om Allmänna arvsfonden. Arvsfondsdelegationen beslutar om fördelning av stöd ur Allmänna arvsfonden.

¹ Avser 2008.

² Avser 2008.

Stöd ur Allmänna arvsfonden ska främja verksamhet av ideell karaktär till förmån för fondens tre målgrupper: barn, ungdomar och personer med funktionshinder. Stöd ur fonden ska i första hand lämnas till verksamhet som är nyskapande och utvecklande. Stöd beviljas som regel till organisationer som bedriver ideell verksamhet, dock kan offentlig huvudman beviljas stöd för utvecklingsverksamhet om det finns särskilda skäl. Stöd kan även lämnas till anläggningar, lokaler och utrustning till organisationer som bedriver ideell verksamhet, om det bedöms som särskilt angeläget.

Under året har 478 miljoner kronor fördelats till projekt, efter ansökan till Arvsfondsdelegationen.

Mer än hälften, nästan 270 miljoner kronor, fördelades till 295 lokala och regionala projekt över hela landet. Det är betydligt högre andel än föregående år och innebär att finansieringen av lokala och regionala projekt ökade med 90 miljoner kronor, eller 50 %. Resterande medel fördelades till 152 nationella projekt.

Av skrivelsen framgår att 391 miljoner kronor har fördelats till projekt inom de områden som regeringen har prioriterat. Det motsvarar 82 % av de medel Arvsfondsdelegationen beslutade om under 2009, vilket är en ökning jämfört med året innan. Antalet, 353 projekt, motsvarar 79 %.

Under 2009 beslutade Arvsfondsdelegationen om fördelning av ca 95 miljoner kronor till verksamhet för barn under 12 år, fördelat på 93 projekt. Det innebär en ökning med 15 miljoner kronor jämfört med 2008. Exempel på projekt för barn under 12 år som beviljats medel under 2009 är delaktighet i kulturlivet, information och tillämpning av barnkonventionen samt föräldrastöd och främjande av ett stärkt föräldraskap.

Sammanlagt beslutade Arvsfondsdelegationen om fördelning av nästan 235 miljoner kronor till verksamhet för och av ungdomar 12–25 år, fördelat på 213 projekt. Det innebär en ökning med 73 miljoner kronor, eller omkring 45 %, jämfört med 2008. Exempel på projekt för ungdomar 12–25 år som beviljats medel under 2009 är förebyggande av våld, trakasserier och mobbning, arbete och sysselsättning samt demokrati och delaktighet.

Arvsfondsdelegationen beslutade om fördelning av nästan 149 miljoner kronor, fördelat på 140 projekt, till verksamhet för personer med funktionshinder. Det är en ökning med ca 14 miljoner kronor (10 %) jämfört med året innan. Exempel på projekt för personer med funktionshinder som beviljats medel under 2009 är FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, främjande av fysisk och psykisk hälsa samt ökat tillträde till arbetsmarknaden.

Under 2009 beslutade Arvsfondsdelegationen om fördelning av lokalstöd med 36,5 miljoner kronor, fördelat på 30 projekt. År 2005 ändrades praxis, vilket har lett till att stödformen har haft en markant positiv utveckling.

Sedan 2006 utser och prisbelönar Arvsfondsdelegationen årligen ett eller flera avslutade särskilt framstående projekt som förutom att de är långsiktiga och nyskapande lyckas bra i att engagera och aktivera dem som

kommer i kontakt med verksamheten. Projekten utses till årets Guldkorn. I kategorin barn utsågs projektet Salut, i kategorin ungdom projektet Freja Musikteater och i kategorin personer med funktionshinder projektet Föräldrar ni kan. För första gången delade Arvsfondsdelegationen även ut årets Guldkorn till en förening som fått lokalstöd, vilket gick till en ridklubb för nybyggnad av ett ridlekisstall.

Arvsfondsdelegationen kan avsätta medel ur Allmänna arvsfonden för ett visst ändamål under en viss tid genom en s.k. särskild satsning. I september 2008 beslutade Arvsfondsdelegationen att genomföra två nya särskilda satsningar inom områdena barns och ungdomars inflytande och delaktighet under perioden 2009–2012, satsningarna Fördel barn och Vi deltar. Satsningarna lanserades i mars 2009 och under året fördelades drygt 63 miljoner kronor till totalt 61 projekt inom ramen för de särskilda satsningarna.

Kommunikation, uppföljning, utvärdering och erfarenhetsspridning

Målet för Arvsfondsdelegationens kommunikationsarbete 2009 var att öka allmänhetens och ideella organisationers kunskap om fonden.

I Arvsfondsdelegationens uppgifter ingår att ha en samlad strategi för uppföljning och utvärdering av stöd som beviljats. Organisationer och föreningar som beviljas stöd ur Allmänna arvsfonden ska efter varje avslutat projektår redovisa projektet. Sex utvärderingar som omfattar 191 projekt har avslutats under 2009.

Från och med 2008 gör kansliet en särskild uppföljning av vilka projekt som riktar sig till enbart män respektive kvinnor och antal projekt som har manliga respektive kvinnliga projektledare. I de närmare 200 projekt som slutredovisades under 2009 ledes dubbelt så många projekt av kvinnor som av män.

Arvsfondsdelegationen informerar löpande och på olika sätt om sin verksamhet och om projekten. Målet för Arvsfondsdelegationens arbete med erfarenhetsspridning är att sprida resultaten till i första hand organisationer som bedriver ideell verksamhet för att de ska kunna ta till sig och börja använda nya metoder och modeller.

Regeringens bedömning av Arvsfondsdelegationens verksamhet och utveckling

Regeringen gör bedömningen att stödet har fördelats på ett väl genomfört sätt i enlighet med fondens ändamål och inom ramen för de områden som regeringen har prioriterat. Arvsfondsdelegationens verksamhet har generellt utvecklats positivt och i enlighet med den reform som genomfördes den 1 juli 2004. Regeringen välkomnar de särskilda satsningar för barns och ungdomars delaktighet och inflytande som Arvsfondsdelegationen lanserat under året.

Regeringen konstaterar att medelstilldelningen till förmån för målgruppen barn har ökat under året, men att den fortfarande är låg i jämförelse med de övriga målgrupperna. Det är önskvärt att antalet inkomna och beviljade ansökningar med ändamål att främja verksamhet till förmån för barn ökar framöver.

Slutligen gör regeringen bedömningen att Arvsfondsdelegationen bör överväga att presentera sin strategi för uppföljning och utvärdering av beviljade stöd i ett sammanhållet dokument i syfte att stärka och förtydliga mål och metoder för detta arbete.

Inriktning och prioriterade områden för stöd ur Allmänna arvsfonden från och med 2009

Regeringens politik för barnets rättigheter syftar till att ta till vara och stärka barnets rättigheter och intressen i samhället, med utgångspunkt i konventionen om barnets rättigheter. Den nationella barnrättspolitikens utgångspunkt är målet att barn och unga ska respekteras och ges möjlighet till trygghet och utveckling samt delaktighet och inflytande.

Målen för den nationella ungdomspolitikens är att alla ungdomar ska ha verklig tillgång till välfärd och att alla ungdomar ska ha verklig tillgång till inflytande.

De nationella målen för handikappolitiken är en samhällsgemenskap med mångfald som grund, att samhället utformas så att människor med funktionshinder i alla åldrar blir fullt delaktiga i samhällslivet samt jämlikhet i levnadsvillkor för flickor och pojkar, kvinnor och män med funktionshinder.

De prioriteringar som angavs förra året ligger fast för 2011. De områden som prioriteras är således projekt som syftar till att göra konventionen och barnets rättigheter känd och tillämpad, demokrati och delaktighet, föräldrastöd och främjande av ett starkt föräldraskap, främjande av psykisk och fysisk hälsa, satsningar mot våld, mobbning och trakasserier, delaktighet i kulturlivet, ökat tillträde till arbetsmarknaden samt projekt som syftar till att göra konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning känd.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att skrivelsen, som inte föranlett någon motion, bör läggas till handlingarna.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelsen

Regeringens skrivelse 2009/10:145 Redovisning av fördelning av medel från Allmänna arvsfonden under budgetåret 2009.